

למנהלי בתי הספר היסודיים**שלום,****הנדון: הצעות למימוש תקציב לצמצום פערים באמצעות קריאת ספרים**

תקציב צמצום הפערים מאפשר לכם בחירה בתוכניות ובמשאבים בהתאם לצורכי בית הספר. לפניכם הצעה להרחבת קריאת הספרים כאחת הדרכים לצמצום פערים לימודיים ולמתן תמיכה רגשית וחברתית. מחקרים אשר נערכו בארץ ובעולם (ראו למשל במסמך Pirls, 2016) מצביעים על קשרים חזקים בין אהבת הקריאה לבין הישגים לימודיים לא רק בתחום שפה ואוריינות אלא באופן כללי. ממצא זה מחזק את ההבנה על חשיבות השליטה במיומנויות השפה, ובמיוחד חשיבות יכולות הקריאה והבנת הנקרא כתשתית לכל למידה יעילה בהמשך. בנוסף, ספרים מזמנים דיון רגשי וחברתי בדרכים שונות למשל, סביב התנהגות של הדמויות, סביב ערכים שונים, אפשר באמצעותם לחנך לאמפתיה, לרגישות כלפי מצוקות הזולת ולמניעת אלימות.

חשוב ביותר לקבוע עתים לקריאה במהלך יום הלימודים, לטפח את אהבת הספר ולהעשיר את ספרית הכיתה במגוון ספרים מתאימים לילדים. מומלץ לרכוש עותקים מודפסים של הספרים לצד ספרים קוליים ודיגיטליים. כך תלמידים מתקשים יוכלו לשלב בין קריאה בספר לבין האזנה לחלקים ממנו.

לאור החשיבות שבקריאת ספרים, מציע משרד החינוך תוכניות שונות המקדמות קריאה בבית ובבית הספר, וביניהן "ספרית פיג'מה" (לכיתות א-ב), "שמחת הקריאה" (לכיתות ג-ו), "מצעד הספרים" (לכיתות א-ו), קריאת בוקר בכיתה, "שווה קריאה" (בחמ"ד).

אם טרם הצטרפתם, הנכם מוזמנים להצטרף עתה לתוכניות הללו לרכוש את הספרים המוצעים באמצעות תקציב צמצום פערים, ולשלוח מורות להשתלמות רלוונטיות המוצעות להלן (ראו בהמשך המכתב).

תוכנית "שמחת הקריאה" לכיתות ג-ו

התוכנית מציעה למורים ליווי והצעות לקריאה מונחית של ספר עם תלמידי הכיתה. מטרת התוכנית לטפח את אהבת הקריאה, לחזק כישורים לשוניים ולהנחות את התלמידים לקריאה מעמיקה ומרחיבת אופקים. התוכנית כוללת יחידות הוראה לכמה ספרים נבחרים מתאימים לכיתות ג-ה וכוללת מגוון פעילויות המקדמות את השיח הדבור והכתוב בכיתה בדרך של למידה חווייתית ומהנה.

כדי להצטרף לתוכנית מומלץ לרכוש שני כותרים עבור כל אחת משכבות ג-ה בכמות עותקים המתאימה לכיתה שלמה. מדובר בערך ב- 180 ספרים, בתנאי שתבצע החלפה בין כיתות מקבילות במהלך השנה (30 ספרים לשכבה 2 X כותרים 3 X שכבות גיל = 180).

אנא בחרו מתוך רשימת **ספרי "שמחת הקריאה" באתר החינוך הלשוני**. לכל אחד מן הספרים נלוות יחידות הוראה. חשוב שלפחות נציגה אחת מבית הספר תשתתף באחת מן ההשתלמויות המוצעות בתחום עידוד הקריאה או הוראת ספרות.

תכנית "ספריית פיג'מה" לכיתות א'-ב'

ספריית פיג'מה היא תכנית שמטרתה להנחיל לילדים אהבה לקריאה ולספרים ולעודד דיון בערכים ובמורשת יהודית-ישראלית בחיק המשפחה ובמסגרת חינוכית. ספריית פיג'מה מעניקה לתלמידים בכיתות א-ב ספרים איכותיים בעלי זיקה לערכים ולמורשת ויוצרת מכנה משותף תרבותי רחב בין ילדים ומשפחות בישראל. הספרים כוללים הצעות לפעילויות משותפות של הילדים עם ההורים, המיועדות להעמקת ההבנה של הערכים הטמונים בספר.

[להצטרפות לתכנית ולפרטים נוספים מוזמנים להיכנס לאתר](#)

תכנית "מצעד הספרים"

תכנית מצעד הספרים מעודדת קריאה בקרב תלמידי בתי הספר. במסגרת התכנית תלמידים מכיתות א'-ו' קוראים ספרים מתוך [רשימה מוצעת](#) וספרים נוספים לפי בחירה אישית. במהלך שנה"ל התלמידים נוטלים חלק פעיל במגוון אירועים ופעילויות בהובלת צוותי ההוראה וספרני בתי"ס סביב קריאה ובהשראת הספרים. שיאו של התהליך השנתי ב"יום בחירות המצעד" במסגרתו בוחרים התלמידים את הספר האהוב עליהם ביותר. להצטרפות לתכנית ולקריאה נוספת אתם מוזמנים להיכנס [לאתר התוכנית](#).

לבחירת ספרים ניתן להיעזר ברשימות הבאות:

- [רשימת ספרי קריאה מתוך נספח יצירות הספרות לתוכנית הלימודים](#)
- [ספרי "שמחת הקריאה" באתר החינוך הלשוני](#)
- [ספרי מצעד הספרים לשנת תשפ"ב וארכיון ספרי המצעד משנים קודמות](#) - לכיתות א'-ג', ד'-ו' כדאי לכלול בספריה גם ספרים פופולריים לפי בקשת ילדי הכיתה.

השתלמויות ארציות להוראת ספרות ועידוד קריאה

- **ספר. זה כל הסיפור** – השתלמות ארצית מתוקשבת לגמול של 30 שעות בנושא הוראת ספרות ועידוד קריאה.

[להרשמה דרך פסג"ה נתניה \(מספר השתלמות 176\) להרשמה לחצו כאן](#)

- [יחידות הוראה א-סינכרוניות בכורות](#) – יחידות בחירה להרכבת גמול של 30 שעות.
 - ייחודו של יוצר – 3 שעות
 - קידום אוצר מילים – 3 שעות
 - חברותא בכיתה – 6 שעות
 - היבטים רגשיים בקריאה – 3 שעות
 - יזמות ספרותית – 6 או 9 שעות
 - על כוחה של ספרות כמפתחת ידע - 6 שעות
 - אינטרטיקסטואליות בספרות ילדים - 9 שעות

בברכה,

דליה הלוי דרזנר

מפמ"ר עברית בקדם-יסוד וביסודי